

De amfibieën- en reptielen krant van Limburg

Mededelingenblad van de
Herpetologische Studiegroep Limburg
van het
Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

RAVON

HERPETOLOGISCHE STUDIEGROEP LIMBURG

COLOFON

Herpetologische Studiegroep Limburg

De Herpetologische Studiegroep Limburg (HSL) werd 2 februari 1979 opgericht. De HSL stelt zich ten doel de inheemse Limburgse herpetofauna (amfibieën en reptielen) te beschermen in de ruimste zin van het woord.

Vanaf de oprichting wordt getracht met doelgerichte acties de bestaande biotopen voor amfibieën en reptielen te behouden danwel te herstellen. De Herpetologische Studiegroep besteedt daarnaast veel aandacht aan de voorlichting omtrent de biologie van reptielen en amfibieën.

De amfibieën- en reptielenkrant van Limburg

De amfibieën- en reptielenkrant van Limburg verschijnt tweemaal per jaar en wordt zoveel mogelijk verzonden per e-mail. Van personen waarvan geen e-mail adres bekend is, wordt een printversie opgestuurd.

U heeft een printversie ontvangen, maar u beschikt over e-mail? Geef uw e-mail adres door aan onze redactie: herpetofauna@nhgl.nl

Redactie

Opmerkingen over of bijdragen voor de herpetokrant kunt u opsturen naar Denis Frissen (herpetofauna@nhgl.nl). Kopij voor 2e amfibieën- en reptielenkrant van 2007 dient voor 15 augustus 2007 te zijn aangeleverd bij de redactie.

Bestuursleden HSL

XXXX (voorzitter)	D. Frissen (secretaris)	P. Puts
Vacant	Hemelrijkstraat 6 6301 AK Valkenburg	Houtstraat 137 6102 BH Pey-Echt
J. Hermans Hertestraat 21 6067 ER Linne	V. van Schaik St. Luciaweg 20 6075 EK Herkenbosch	H. van Buggenum Rijdsraat 118 6114 AM Susteren

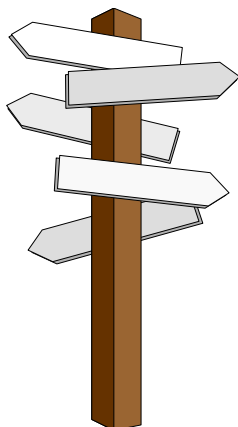
Afscheid van twee stuurgroepleden

Dit jaar gaan twee van onze stuurgroepleden de stuurgroep verlaten, namelijk onze voorzitter Ykelien Damstra en Henk Heijligers. Tijdens de eerste bijeenkomst van 2007 nemen we van hen op gepaste wijze afscheid. Een van de open gevallen plaatsen wordt opgevuld door Pieter Puts uit Pey-Echt. We zijn nog op zoek naar een vertegenwoordiger uit het noorden of westen van onze provincie. Heb je interesse? Schroom dan niet om dit kenbaar te maken. De stuurgroep vergadert maar tweemaal per jaar in het Groenhuis te Roermond, dus heel veel tijd neemt het stuurgroepleidmaatschap niet in beslag.

Redacteur (m/v) voor de Limburgse a&r-krant gezocht

Door het wegvallen van Henk Heijligers mist onze a&r-krant een redacteur. Het werk bestaat uit het aan elkaar plakken van de binnen gekomen stukjes, het intypen van ons jaarprogramma en het lay-outen van het geheel. De verzending en afronding gebeuren door het bureau van het NHG. Iets voor jou? Meld je aan bij een van de stuurgroepleden. De beloning bestaat uit het feit dat het krantje in digitale versie op de NHG-site wordt geplaatst: dus wereldwijde roem.

ACTIVITEITEN-AGENDA 2007

Herpetologische Studiegroep Limburg

LEZINGEN

Alle lezingen beginnen om 20.00 uur en vinden plaats het GroenHuis, Godsweerderstraat 2, 61041 GH Roermond (0475- 386470)

Vrijdag 16 maart : Afscheid van twee stuurgroepleden, de plaats van de herpetofauna in de Natura 2000- gebieden (VHR) en een fraaie herpetologische film. Verder (misschien) een Heikikker-excursie

Voordat we met het lezingenprogramma beginnen wordt stilgestaan bij het afscheid van twee van onze stuurgroepleden, namelijk onze voorzitter Ykelien Damstra en ons stuurgroeplid Henk Heijligers.

Verder staan deze avond twee lezingen op het programma. Er zal iets worden verteld over de soorten amfibieën en reptielen die als doelsoort zijn of worden aangewezen in het kader van de Natura -2000 gebieden (de Europese Vogel- en Habitat richtlijn). Welke soorten worden vermeld en om welke gebieden gaat het? Wat staat ons de komende jaren op dit gebied te wachten?

Tevens zullen we een boeiende aflevering uit de serie 'Amphibians' bekijken over ernstig bedreigde soorten in Denemarken, zoals Roodbuikvuurpad en Knoflookpad. De serie is inmiddels al weer wat jaartjes geleden uitgezonden op Discoverychannel en is engelstalig (geen ondertiteling). Het is maar dat u het weet!!

Na afloop van de lezingen doen we weer een poging om in het veld te gaan luisteren naar het voortplantingskoor van de Heikikker (*Rana arvalis*). De afgelopen jaren is het vanwege vorst niet doorgedaan, maar wie weet hebben we dit jaar meer geluk (de 7 staat immers achter in het jaartal).

Vrijdag 7 september : Onderzoek aan de Boomkikker, Groene kikkers, Bruine kikkers en de Gewone pad met behulp van digitale geluidsopnamen (door Harry van Buggenum)

Zoals wellicht bekend wordt al enkele jaren in Midden-Limburg onderzoek gedaan aan geluidproducerende amfibieën met behulp van programmeerbare memorecorders. Na drie

seizoenen wordt het tijd de gevonden resultaten op een rijtje te zetten en kenbaar te maken. Welke resultaten levert het op? Is de methode beter dan traditioneel onderzoek? Komen ook aanvullende gegevens op het gebied van gedrag naar boven? Kortom genoeg vragen voor ene boeiende herpetologische avond.

Vrijdag 17 november: **Varia - avond**

Traditiegetrouw houden we in de tweede helft van het jaar een varia-avond. Daarop kan iedereen kort leuke resultaten van onderzoeken of vondsten presenteren. Ook is er gelegenheid tot het vertonen van dia's of (video-)films.

Inmiddels hebben wij al de volgende toezeggingen:

- De kamsalamander bij Daelenbroek (Herkenbosch)
- Herpetologische beelden uit een "ver" land
- Enzovoort

Uw bijdrage op deze avond is natuurlijk bijzonder welkom.

EXCURSIES

We hebben dit jaar weer enkele leuke gebieden uitgezocht om nader te onderzoeken. Bezorg uzelf een boeiende zaterdag en neem eens deel. U leert vast en zeker weer iets bij. Introducés zijn altijd van harte welkom. Ook leuk voor kinderen !!!

Zaterdag 7 april: **Grensoverschrijdende excursie Vijverbroek (Ned - België)**

Vertrek om 10.00 uur vanaf de Kerk van Ittervoort (185.5-353.5).

Organisatie: Harry van Buggenum & Peter Engelen (Herpetologische werkgroep Likona).

Na de succesvolle samenwerkingsexcursie van 2006 met onze collega's uit Belgisch Limburg gaan we dit voorjaar weer de grensstreek opzoeken. Ditmaal juist ten zuiden van Ittervoort, waar een voor velen onbekend vochtig tot nat bosgebied ligt: Vijverbroek, ingeklemd tussen de Itterbeek en de Raambeek. Herpetologisch valt er wellicht nog een en ander te pionieren. U bent hartelijk welkom. Introducés zijn welkom. Denk aan uw paspoort of legitimatiebewijs.

Zaterdag 12 mei: **Kamsalamanderonderzoek in de kop van Noord-Limburg: St.Jansberg**

Vertrek om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats van Plasmolen (191.9 - 416.7).

Organisatie: Henk Heijligers & Johan Thissen

Vele jaren geleden zijn op en rond St. Jansberg nog Kamsalamanders aangetroffen, maar zitten ze er nog? We proberen met behulp van schepnetten de aanwezige poelen te bemonsteren op zoek naar de aanwezige amfibieën. Het kan nog verrassende gegevens opleveren, die het actuele verspreidingsbeeld kunnen vervolmaken.

Zaterdag 26 mei: Poelenonderzoek dal van de Putbeek en Pepinusbeek

Vertrek om 10.00 uur vanaf de Kerk van Maria Hoop (195.7-344.8).

Organisatie: Harry van Buggenum

Het Waterschap Roer en Overmaas richtte enkele jaren geleden de Pepinusbeek en Putbeek in tot een slingerende beek met natuurvriendelijke oevers en nieuwe amfibiepoelen. Wat leverde dit tot nu toe voor de amfibieën op? In de nabije omgeving zijn aangetroffen de Gewone pad, Rugstreepad, Bruine kikker, Groene kikkers, Boomkikker, Kleine watersalamander, Alpenwatersalamander en Kamsalamander. De vraag is natuurlijk of ze ook al de nieuwe voortplantingswateren hebben weten te vinden. Spannend genoeg dus. Gezien het tijdstip van het jaar kunnen we bij zonnig weer ook de nodige libellen verwachten. Uiteraard letten we zoals gebruikelijk ook op planten, kevers, etc. etc.

Zaterdag 8 (of 15) september: Traditionele adderexcursie op de Meinweg

Vertrek om 10.00 uur

Organisatie: Ton Lenders

Zoals altijd is deze excursie alleen toegankelijk voor leden van de HSL. Vertrekplaats en definitieve datum worden bekend gemaakt op de ledenbijeenkomst van vrijdag 7 september.

Werkdagen

Dit jaar hebben we voor de doeners onder onze leden diverse werkdagen beschikbaar.

Zaterdag 22 september: Plagplekjes maken voor de Zandhagedis op de Brunsummerheide

Aanvang: 10.00 uur

Bezoekerscentrum Brunsummerheide

Organisatie: Maurice Mouthaan (NM) en Denis Frissen

Zaterdag 3 november: Natuurwerkdag Meerlebroek

Organisatie: Staatsbosbeheer

Op 3 november is er een landelijke natuurwerkdag is, waarop door SBB een werkdag in het Meerlebroek wordt georganiseerd, waarbij ook Duitse organisaties aan mee doen. Als u mee wilt helpen kunt u tegen die tijd in de plaatselijke media kijken voor meer informatie.

Daarnaast organiseert de *Werkgroep Driestruik* regelmatig activiteiten op en rond De Meinweg. Zie hiervoor ons Maandblad.

Een persbericht: "Tijdelijke blokkade IJzeren Rijn door actie vrijwilligers"

Zondag 28 januari worden er enkele grote bomen geveld door de werkgroep Driestruik op het emplacement Vlodrop-Station, deze zullen over het spoor vallen. De blokkade zal van tijdelijke aard zijn want de bomen worden vervolgens in stukken gezaagd en verwerkt tot een houtril. Met toestemming van de eigenaar wordt het werk wordt uitgevoerd door vrijwilligers van de werkgroep Driestruik die vaker werken in het landschap. Dit werk wordt uitgevoerd op verzoek van de stichting IKL in het kader van het soorten-beschermingsplan sprinkhanen en krekels in Limburg.

Emplacement Vlodrop-station

Het emplacement maakte vroeger deel uit van de IJzeren Rijn en was een boomloze opslagplaats voor allerlei materialen. Hierdoor profiteerde allerlei dieren die warmteminnend waren; Levendbarende hagedis, Zandhagedis, Gladde slang, Heivlinder, wilde bijen, rupsendoders en sprinkhanen. Op de werkdag zal er een open verbinding gemaakt worden tussen het spoorweg-emplacement naar het open weilandgebied de Crayhofweide.

De Blauwvleugelsprinkhaan kwam vroeger langs het gehele spoortraject voor. Door achterwege blijven van beheer zijn deze plekken dichtgegroeid en is de soort verdwenen. Verleden jaar werd de soort weer gezien. Om deze soort voor het Nationaal park Meinweg te behouden moet het emplacement weer open gemaakt worden en verbonden worden met andere open terreinen. Hierdoor zal de Blauwvleugelsprinkhaan mogelijk weer kansen hebben om zich te vestigen op andere plekken in het gebied.

Werkgroep Driestruik

De werkgroep Driestruik houdt zich bezig met natuurbeheer, meestal in het natuurgebied de Driestruik. De werkzaamheden bestaan uit opknappen van poelen, rasters zetten en controleren, verwijderen van Amerikaanse vogelkers en het open maken van heideterreintjes. Mensen die ook de handen uit de mouwen willen steken zijn altijd welkom.

De werkdag vindt plaats op zondag 28 januari van 9.00 uur tot 13.00 uur. Bijeenkomst is de parkeerplaats voor café St. Ludwig. Deelnemers zorgen zelf voor werkkleding, een lunch en drinken. Handgereedschap en handschoenen zijn voldoende aanwezig.

Wilt u meehelpen dan kunt u terecht bij de stichting IKL, 0475 - 386430, of bellen met Werkgroep Driestruik contactpersoon Wouter Jansen 0475 - 326798 w.jansen@ikl-limburg.nl

Een oproep: Een netwerk voor de geelbuikvuurpad en vroedmeesterpad.

Het IKL is bezig met het ontwikkelen van een netwerk voor de geelbuikvuur- en vroedmeesterpad. Doel is om per cluster van poelen, waar de soorten voorkomen, organisatoren op te leiden die vervolgens zelfstandig aan de slag gaan met het organiseren van het onderhoud en (lichte) inventarisatiewerkzaamheden. De HSL-leden kunnen hier een belangrijke bijdrage aan leveren. Het IKL is op zoek naar nieuwe frisse mensen die deze taak op zich willen nemen. Kunnen of willen jullie, je buurman, je vriend of kennis dit doen? Meld je dan aan bij Frans Blezer (f.blezer@ikl-limburg.nl). Het voorlopige opleidingsprogramma wordt dan z.s.m. bekend gemaakt.

Laatste kans! Inzenden van waarnemingen voor de nieuwe herpetologische atlas 1980-2006 tot uiterlijk 1 maart 2007

Het redactieteam van de Limburgse amfibieën- en reptielenatlas 1980-2006 sluit het gegevensbestand definitief op 1 maart 2007. Als u dus nog waarnemingen heeft liggen: stuur ze per ommegaande op via de Natuurbank, een excel-bestand of op waarnemingskaartjes. Het kan ook per mail naar bureau@nhgl.nl

Tip: Schrijf de data van de lezingen en excursies NU in uw agenda of op een kalender. Kijk ook regelmatig achteraan in het Natuurhistorisch Maandblad.

Duitse cursus over veldherpetologie

Amphibien- und Reptilien-Kurs

Methoden der Feldherpetologie

11.-13.5.2007 (Freitag-Sonntag)

Leitung: Dr. Andreas Kronshage (Münster), Dipl.-Biol. Thomas Mutz (Münster) und Dipl.-Biol. Martin Schlüpmann (Oberhausen).

Der Kurs bietet eine Einführung in die Biologie, Ökologie und Bestimmung der heimischen Amphibien und Reptilien. Praxis- und planungsrelevante Methoden der qualitativen und quantitativen Kartierung und Erfassung werden vorgestellt, zum Beispiel der Einsatz von Wasserfallen und „Schlangenbrettern“. Behandelt werden auch Gefährdungsursachen und Schutzmaßnahmen für Laichgewässer und Jahreslebensräume. Ziel der Exkursionen sind unterschiedliche Lebensräume, unter anderem in der näheren Umgebung des Naturschutzgebietes wie Moore, Quellen, Feuchtwiesen und verschiedene Gewässertypen. Kartierungs- und Fangmaterialien sowie relevante Literatur werden vorgestellt.

Kursgebühr (inkl. Übernachtung) 34,00 € bzw. 23,50 € ermäßigt.

Der Kurs wird in der Außenstelle „Heiliges Meer“ des LWL-Museums für Naturkunde in Recke (Kreis Steinfurt, Nordrhein-Westfalen) durchgeführt.

Informationen und Anmeldung (bis 10.4.2007) bei:

LWL-Museum für Naturkunde, Außenstelle Heiliges Meer, Dr. Andreas Kronshage, Heiliges Meer 1, 49509 Recke.

Tel.: 05453 / 99660, Fax: 05453 / 99661, e-mail: heiliges-meer@lwl.org

www.lwl.org/naturkundemuseum

LWL: Landschaftsverband Westfalen-Lippe